

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від 31.08.21 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії, викладач – методист Бондаренко Л.Ф.

Рецензенти:

1. Голова циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Цимбалістова О.А.
2. Професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, д.е.н., професор Дружиніна В.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркової навчальної дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і аудит» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Об'єкт та предмет дисципліни: об'єктом навчальної дисципліни є аудиторська діяльність; предметом - організація аудиторської діяльності, методичні прийоми проведення й організації перевірки, аудиторські процедури.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін, як «Фінансовий облік І», «Фінансовий облік ІІ», «Аналіз господарської діяльності»; забезпечує базу для успішного проходження виробничої практики.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Організація аудиту та його нормативно-правове забезпечення
2. Організація надання аудиторських послуг
3. Методика проведення аудиту
4. Аудит готівково-розрахункових операцій
5. Аудит безготівкових розрахунків
6. Аудит основних засобів і капітальних інвестицій
7. Аудит запасів підприємства
8. Аудит установчих документів і власного капіталу
9. Аудит дотримання трудового законодавства і розрахунків з оплати праці
10. Аудит витрат і собівартості продукції
11. Аудит доходів і фінансових результатів
12. Організація й методика аудиту фінансової звітності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ» є формування системи знань з організації аудиторської діяльності й методики проведення аудиту у суб'єктів господарювання з урахуванням вимог діючих нормативних документів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ» є надання знань щодо організації аудиту; набуття практичних навичок застосування відповідних методів та прийомів аудиту, виконання окремих аудиторських процедур.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- організацію аудиту та його нормативно-правове забезпечення;
- організацію надання аудиторських послуг;

- основні методи та прийоми проведення та організації аудиту;
- порядок проведення та основні процедури аудиту активів, пасивів, доходів і витрат підприємства;
- організацію й методику аудиту фінансової звітності.

вміти:

- здійснювати аудит активів, пасивів, доходів і витрат господарчого суб'єкта;
- здійснювати аудит фінансової звітності підприємства;
- користуватися прогресивними методами проведення аудиту на підприємстві.

1.4. Форма підсумкового контролю (залік).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-13	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
Фахові компетентності (ФК)	ФК-4	Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання
	ФК-7	Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості
	ФК-9	Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування
	ФК-14	Здатність здійснювати контроль господарської діяльності як функції управління підприємством з метою забезпечення його ефективного функціонування, оцінки результатів роботи, виконання планів, визначення порушень прийнятих норм і стандартів, підвищення відповідальності

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема 1. Організація аудиту та його нормативно-правове забезпечення

Поняття аудиторської діяльності та її правове забезпечення. Поняття й основні види об'єктів аудиторської діяльності. Суб'єкти аудиту. Аудиторська фірма, як суб'єкт аудиту. Управління аудитом в Україні.

Тема 2. Організація надання аудиторських послуг

Поняття і види аудиторських послуг. Клієнти аудиторських фірм (аудиторів), процедури їх вибору та погодження. Аудиторські докази. Робочі документи аудитора. Узагальнення результатів аудиту.

Тема 3. Методика проведення аудиту

Метод і методичні прийоми аудиту. Методичні прийоми проведення аудиторської перевірки. Методичні прийоми організації аудиторської перевірки. Загальні етапи аудиторської перевірки.

Тема 4. Аудит готівково-розрахункових операцій

Особливості нормативної бази аудиту готівково-розрахункових операцій. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту готівково-розрахункових операцій.

Тема 5. Аудит безготівкових розрахунків

Особливості нормативної бази аудиту безготівкових розрахунків. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту безготівкових розрахунків.

Тема 6. Аудит основних засобів і капітальних інвестицій

Особливості нормативної бази аудиту необоротних активів. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту основних засобів і капітальних інвестицій.

Тема 7. Аудит запасів підприємства

Особливості нормативної бази аудиту запасів. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту запасів підприємства.

Тема 8. Аудит установчих документів і власного капіталу

Особливості нормативної бази аудиту установчих документів і власного капіталу. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту установчих документів і власного капіталу.

Тема 9. Аудит дотримання трудового законодавства і розрахунків з оплати праці

Особливості нормативної бази аудиту дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці.

Тема 10. Аудит витрат і собівартості продукції

Особливості нормативної бази аудиту витрат і собівартості продукції. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту витрат і собівартості продукції.

Тема 11. Аудит доходів і фінансових результатів

Особливості нормативної бази аудиту доходів і фінансових результатів. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження. Методологія аудиту доходів і фінансових результатів.

Тема 12. Організація й методика аудиту фінансової звітності

Загальний огляд фінансової звітності підприємства. Формальна та аналітична перевірка звітності. Перевірка правильності складання фінансової звітності. Оцінювання фінансової звітності.

3. Рекомендована література:

Основна література:

1. Аудит: методика і організація : навч. посібник / Н. І. Гордієнко, О. В. Харламова, Ю. І. Мізік, О. О. Конопліна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 319 с.
2. Аудит: навч. посіб. / С.І. Дерев'янка, Н.П. Кузик, С.О. Олійник та ін. — К.: ЦУЛ, 2016. — 380с.
3. Аудит: навчальний посібник / А. О. Баранова, Т. А. Наумова., А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.
4. Виноградова М.О., Жидєєва Л.І. Аудит: Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2014. — 500с.
5. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ від 21.01.2004р. №22 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
6. Коваль М.І., Михайленко О.В. Аудит: організація і методика.— К.: ВД "Персонал", 2014. — 222с.
7. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. №433 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016–2017 років (частина І) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apu.net.ua/1151-miznarodni-standarti-kontrolu-yakosti-2016-2017>
9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016–2017 років (частина ІІ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apu.net.ua/1151-miznarodni-standarti-kontrolu-yakosti-2016-2017>
10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016–2017 років (частина ІІІ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apu.net.ua/1151-miznarodni-standarti-kontrolu-yakosti-2016-2017>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. № 73 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Никонович М.О. Аудит: Підручник. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. — 748с.
13. Пашкевич М.С. Контроль: незалежний, внутрішній, державний: навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1. Незалежний аудиторський та внутрішньогосподарський контроль [Електронний ресурс] / М.С. Пашкевич, Н.Л. Шишкова ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Електрон. текст. – Дніпро : НГУ, 2017. – 182 с.

14. Пилипенко І.І., Каменська Т.О., Корінько М.Д., Проскуріна Н.М., Редько О.Ю. Аудит: підручник / За ред. І.І. Пилипенка. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2015. – 643 с.
15. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 року № 237 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999р. №290 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. №318 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. №353 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999р. №137 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. №92 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999р. №242 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999р. №246 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
25. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління НБУ від 29.12.2017 р. №148 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

26. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. №879 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
27. Порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000р. №419 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
28. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
30. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996р. №504/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
31. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
32. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит: практикум. — К.: ЦУЛ, 2018.— 416с.

Допоміжна література:

33. Верига Ю. А. Іщенко В.Л., Гладких Т.В. та ін. Бухгалтерський облік і аудит. Термінологічний українсько-російсько-англійський словник: Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2012. — 292с.
34. Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навчальний посібник для ВНЗ. — К.: ЦУЛ, 2010.— 488с.
35. Воронко Р.М., Редченко К.І., Благун І.Г. Міжнародні системи обліку і звітності та аудиту: Навчальний посібник для ВНЗ. — Львів: Магнолія 2006, 2011.— 522с.
36. Гаркуша Н.М., Цуканова О.В., Горошанська О.О. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: Навчальний посібник для ВНЗ. — К.: Знання, 2011.— 591с.
37. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
38. Дікань Л.В., Голуб Ю.О., Синюгіна Н.В. Державний аудит: Навчальний посібник для ВНЗ. / За ред. Дікань Л.В. — К.: Знання, 2011.— 503с.
39. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Підручник для ВНЗ. — К.: Каравела, 2012. — 544с.
40. Лозовицький С.П. Аудит: Навчальний посібник для ВНЗ. — Львів: Магнолія 2006, 2011.— 466с.
41. Любенець С.В. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: Навчальний посібник. — Львів: Магнолія 2006, 2010.— 261с.

42. Немченко В.В., Редько К.О. та ін. Аудит в Україні: основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту. — К.: ЦУЛ, 2012. — 540с.
43. Огійчук М.Ф., Новіков І.Т., Рагуліна І.І. Аудит: організація і методика: Навчальний посібник для ВНЗ. — 2-е вид. — К. Алерта, 2012.— 664с.
44. Петренко С.М., Пальцун І.М. Аудит: теорія і практика застосування міжнародних стандартів: Навчальний посібник для ВНЗ. — Львів: Магнолія 2006, 2013.— 520с.
45. Порядок визначення розмірів збитків від крадіжок, недостачі, знищення (пошкодження) матеріальних цінностей»: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.96р. № 116 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
46. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991р. №1577-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
47. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
48. Сметанко О.В., Шарапова І.С., Горбачьов В.О., Бурдюг Н.В. та ін. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: Навчальний посібник. / За ред. Сметанко О.В.— К.: ЦУЛ, 2013.— 456с.
49. Стасишен М.С., Піча Ю.В. Основи аудиту в схемах, графіках і таблицях: Навчальний посібник для ВНЗ. — К.: Каравела, 2012.— 192с.
50. Суха О.Р. Аудит. Навчальний посібник.— Львів: Новий світ-2000, 2011.— 284с.
51. Труш В.Є., Калінська Т.А., Алексєєва Т.А., Дмитрієнко І.О. Організація і методика аудиту підприємницької діяльності: Навчально-методичний посібник. / За ред. Труша В.Є.— Херсон: Олди-плюс, 2010.— 150с.
52. Утенкова К.О. Аудит: Навчальний посібник для ВНЗ. — К.: Алерта, 2011.— 408с.
53. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

54. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
55. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.
56. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://vobu.ua>
57. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://dtki.com.ua>

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання для підсумкового контролю (залік):

1. Поняття аудиторської діяльності та її правове забезпечення.
2. Поняття й основні види об'єктів аудиторської діяльності.
3. Суб'єкти аудиту. Аудиторська фірма, як суб'єкт аудиту.
4. Управління аудитом в Україні.
5. Поняття і види аудиторських послуг.
6. Клієнти аудиторських фірм (аудиторів), процедури їх вибору та погодження.
7. Аудиторські докази.
8. Робочі документи аудитора.
9. Узагальнення результатів аудиту.
10. Метод і методичні прийоми аудиту.
11. Методичні прийоми проведення аудиторської перевірки.
12. Методичні прийоми організації аудиторської перевірки.
13. Загальні етапи аудиторської перевірки.
14. Особливості нормативної бази аудиту готівково-розрахункових операцій.
15. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження готівково-розрахункових операцій.
16. Методологія аудиту готівково-розрахункових операцій.
17. Особливості нормативної бази аудиту безготівкових розрахунків.
18. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження безготівкових розрахунків.
19. Методологія аудиту безготівкових розрахунків.
20. Особливості нормативної бази аудиту необоротних активів.
21. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження необоротних активів.
22. Методологія аудиту основних засобів і капітальних інвестицій.
23. Методологія аудиту нематеріальних активів.
24. Особливості нормативної бази аудиту запасів.
25. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження запасів.
26. Методологія аудиту запасів підприємства.
27. Особливості нормативної бази аудиту установчих документів і власного капіталу.
28. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження установчих документів і власного капіталу.
29. Методологія аудиту установчих документів і власного капіталу.
30. Особливості нормативної бази аудиту дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці.
31. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці.
32. Методологія аудиту дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці.
33. Особливості нормативної бази аудиту витрат і собівартості продукції.

34. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження витрат і собівартості продукції.
35. Методологія аудиту витрат.
36. Методологія аудиту собівартості продукції.
37. Особливості нормативної бази аудиту доходів і фінансових результатів.
38. Мета, завдання та предметна область аудиторського дослідження доходів і фінансових результатів.
39. Методологія аудиту доходів і фінансових результатів.
40. Загальний огляд фінансової звітності підприємства.
41. Формальна та аналітична перевірка звітності.
42. Перевірка правильності складання фінансової звітності.
43. Оцінювання фінансової звітності.